FEN BİLİMLERİ CEPTE | 5. SINIF | 1. ÜNİTE

Gökyüzündeki Komşularımız ve Biz

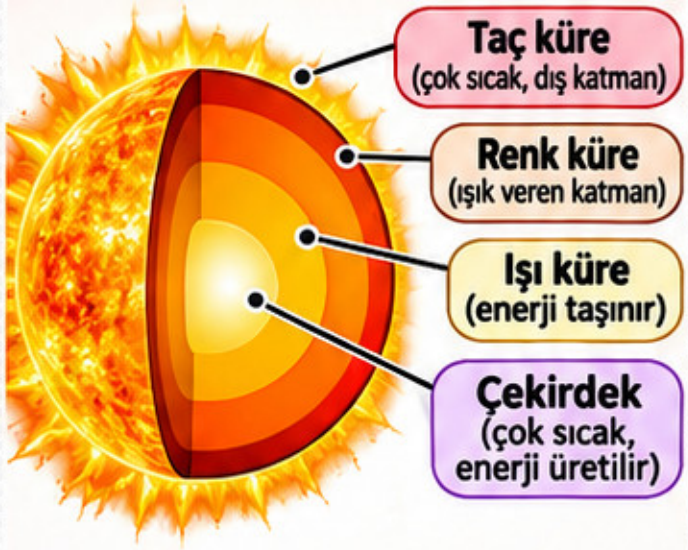
Güneş ve Ay'ı Tanıyalım

Güneş bir yıldızdır

- Güneş, bir yıldızdır.
- Kendi ışığını ve ısısını üretir.

Güneş'in yapısı

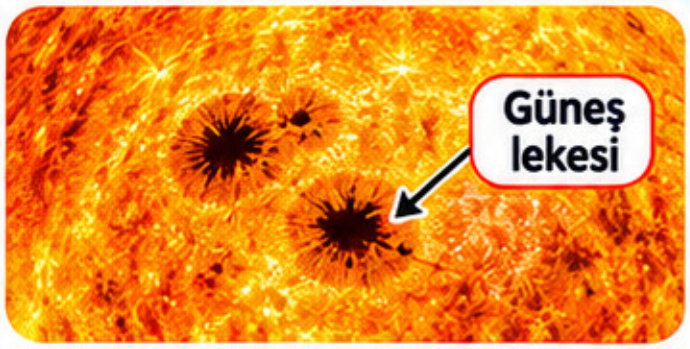
Güneş'in dönüşü

Güneş, kendi ekseni etrafında döner.

Bir tam dönüşünü yaklaşık **27** günde tamamlar.

Güneş lekeleri

- Güneş'in yüzeyinde görülen, çevresine göre daha soğuk bölgelerdir.
- Koyu renkli alanlar hâlinde görülür.

Güneş neden küçük görünür?

- Güneş, gerçekte Dünya'dan çok büyüktür. Ancak bize çok uzak olduğu için gökyüzünde küçük görünür.

Güneş'i güvenli gözlem

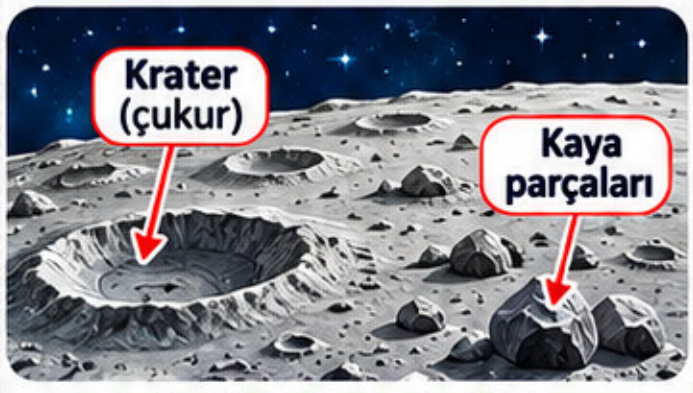
Güneş'e doğrudan çıplak gözle bakmak GÖZLERİMİZE ZARAR VERİR!

Ay, Dünya'nın doğal uydusudur

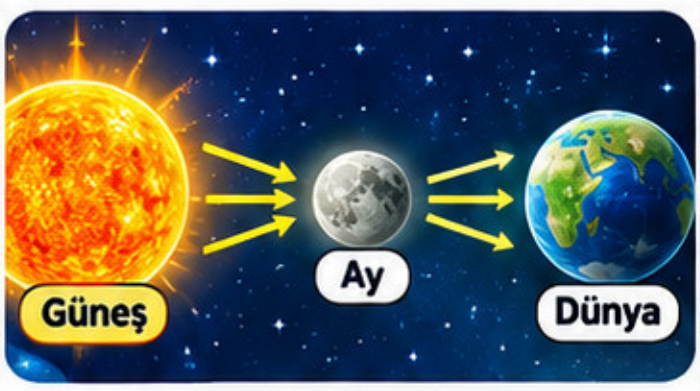
- Ay, Dünya'nın etrafında dolanır.
- Dünya'nın tek ve doğaıl uydusudur.

Ay'ın yüzeyi

- Ay'ın yüzeyi engebelidir.
- Çok sayıda krater ve kaya parçası bulunur.
- Atmosferi yok denecek kadar azdır.

Ay ışığını nereden alır?

- Ay, kendi ışığını üretmez.
- Güneş'ten gelen ışığı yansıtır.
- Bu nedenle Ay'ı ışıklı görürüz.

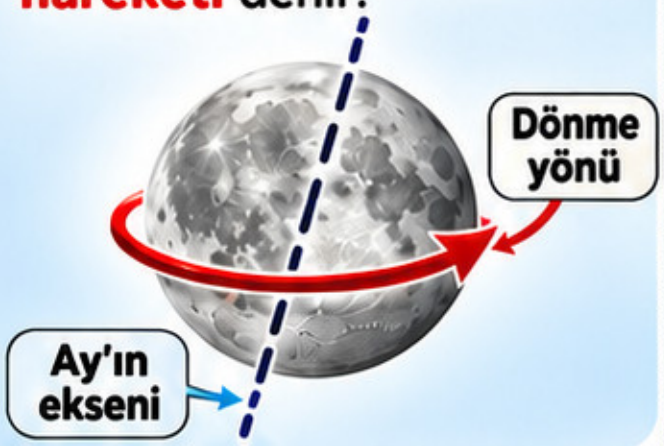
FEN BİLİMLERİ CEPTE | 5. SINIF | 1. ÜNİTE

Ay'ın Evreleri ve Gök Hareketleri

2026
2027

Ay'ın dönme hareketi

Ay'ın kendi ekseni etrafında yaptığı harekete **dönme hareketi** denir.

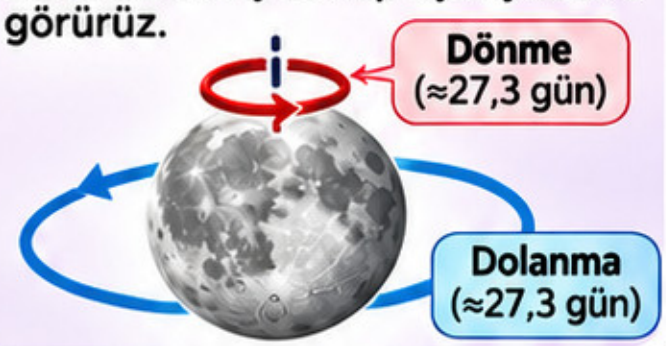
Ay'ın dolanma hareketi

Ay'ın, Dünya etrafında izlediği yörüngede yaptığı harekete **dolanma hareketi** denir.

Neden aynı yüzünü görürüz?

Ay, kendi ekseni etrafındaki dönüşünü (≈27,3 gün), Dünya etrafındaki dolanmasıyla (≈27,3 gün) **aynı sürede** tamamlar. Bu nedenle Ay'ın hep aynı yüzünü görürüz.

Yeni ay

Ay, Güneş ile Dünya arasında iken oluşur. Dünya'dan görülen yüzü **aydınlanmaz** (karanlıktır).

İlk dördün

Yeni aydan yaklaşık 1 hafta sonra görülür. Ay'ın **sağ yarısı** aydınlık, sol yarısı karanlıktır.

Dolunay

Ay, Dünya'nın Güneş'e göre ters tarafında iken oluşur. Dünya'dan görülen yüzünün **tamamı aydınlıktır**.

Son dördün

Dolunaydan yaklaşık 1 hafta sonra görülür. Ay'ın **sol yarısı** aydınlık, sağ yarısı karanlıktır.

Evre döngüsü ve ara evreler

Ay'ın Dünya etrafındaki dolanımı sırasında, aydınlık kısmının farklı görünmesine **Ay'ın evreleri** denir.

Güneş-Dünya-Ay modeli

Güneş, Dünya ve Ay'ın konumlarını ve hareketlerini daha iyi anlamak için bir **model** kullanırız. Bu model; gök cisimlerinin büyüklüklerini, konumlarını ve hareketlerini gösterir.

altinadamengin